

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О НАСЛЕЂИВАЊУ

Члан 1.

У Закону о наслеђивању („Службени гласник РС”, бр. 46/95 и 101/03 – УС), члан 95. мења се и гласи:

„Члан 95.

Овлашћена лица за поступање при сачињавању међународног завештања су лица одређена према одредбама чл. 87, 88, 91, 108, 109. и 111а овог закона.”

Члан 2.

После члана 111. додају се назив пододељка и члан 111а који гласе:

„з) Јавнобележничко завештање

Члан 111а

Јавнобележничко завештање сачињава јавни бележник у облику јавнобележничког записа.”

Члан 3.

У члану 113. став 1. мења се и гласи:

„Не може бити завештајни сведок лице које је завештаоцу крвни сродник у правој линији, побочни сродник закључно са четвртим степеном сродства, тазбински сродник закључно с другим степеном сродства, сродник по усвојењу, супружник, бивши супружник, ванбрачни партнер, бивши ванбрачни партнер, старалац, бивши старалац, штићеник или бивши штићеник.”

Члан 4.

У члану 160. ст. 1. и 2. мењају се и гласе:

„Ништаве су оне одредбе судског, конзуларног, међународног, бродског, војног и јавнобележничког завештања којима се нешто оставља судији, јавном бележнику односно овлашћеном лицу, као и брачним друговима, прецима, потомцима и браћи и сестрама тих лица.

Ништаве су оне одредбе писменог завештања пред сведоцима, судског, конзуларног, међународног, бродског, војног и јавнобележничког завештања којима се нешто оставља завештајним сведоцима, као и брачним друговима, прецима, потомцима и браћи и сестрама сведока.”

Члан 5.

Члан 184. мења се и гласи:

„Члан 184.

Уговор мора бити закључен у облику јавнобележнички потврђене (солемнизоване) исправе.

Приликом потврђивања (солемнизације) уговора јавни бележник је дужан да уговорнике нарочито упозори на то да уступљена имовина не улази у уступиочеву заоставштину и да се њоме не могу намирити његови нужни наследници, о чему ставља напомену у клаузули о потврђивању.

У супротном, уговор је ништав.”

Члан 6.

Члан 195. мења се и гласи:

„Члан 195.

Уговор о доживотном издржавању мора бити закључен у облику јавнобележнички потврђене (солемнизоване) исправе.

Приликом потврђивања (солемнизације) уговора јавни бележник је дужан да уговорнике нарочито упозори на то да имовина која је предмет уговора не улази у заоставштину примаоца издржавања и да се њоме не могу намирити његови нужни наследници, о чему ставља напомену у клаузули о потврђивању.

У супротном, уговор је ништав.”

Члан 7.

У члану 231. став 2. мења се и гласи:

„Уговор о преносу наследног дела мора бити закључен у облику јавнобележнички потврђене (солемнизоване) исправе.”

Члан 8.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о изменама и допунама Закона о наслеђивању садржан је у одредби члана 97. тачка 17. Устава Републике Србије, према коме Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, друге односе од интереса за Републику Србију у складу са Уставом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Предложене измене и допуне Закона о наслеђивању су неопходне ради усклађивања са предложеним изменама и допунама Закона о јавном бележничтву. Законом се утврђује надлежност јавних бележника за сачињавање јавнобележничког завештања, као и потврђивање уговора о уговора о уступању и располагању имовином за живота, уговора о доживотном издржавању и уговора о преносу наследног дела у облику јавнобележничке потврђене (солемнизоване) исправе.

Решења из Закона израдили су и усагласили стручни тимови Министарства правде и Адвокатске коморе Србије.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНИХ РЕШЕЊА

У члану 1. Закона којим се мења члан 95. Закона о наслеђивању унесено је овлашћење за јавног бележника за поступање при сачињавању међународног завештања, ради усклађивања са чланом 2. Закона којим се у Закон о наслеђивању додаје члан 111а у којем је прописано да јавнобележничко завештање сачињава јавни бележник у облику јавнобележничког записа.

Чланом 2. Закона допуњује се Закон о наслеђивању чланом 111а којим се утврђује надлежност јавног бележника за сачињавање јавнобележничког завештања у облику јавнобележничког записа.

У члану 3. Закона мења се одредба члана 113. став 1. Закона о наслеђивању ради прецизирања круга лица која не могу бити завештајни сведоци.

У члану 4. Закона којим се мењају одредбе члана 160. ст. 1. и 2. Закона о наслеђивању утврђена је ништавост јавнобележничког завештања којима се нешто оставља јавном бележнику, а у складу са предвиђеном надлежношћу јавног бележника да сачињава јавнобележничко завештање. Такође се предвиђа да су ништаве одредбе писменог завештања пред сведоцима јавнобележничког завештања и другог завештања којима се нешто оставља завештајним сведоцима, односно брачним друговима, прецима, потомцима и браћи и сестрама сведока.

Одредбама чл. 5. до 7. Закона мењају се одредбе чл. 184, 195. и 231. став 2. Закона о наслеђивању, тако што се прописује да се уговор о уступању и расподели имовине за живота, уговор о доживотном издржавању и уговор о преносу наследног дела морају закључити у облику јавнобележничке потврђене (солемнизоване исправе).

Члан 8. Закона је завршна одредба која уређује ступање на снагу Закона.

IV. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА ПРИМЕНУ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити финансијска средства у буџету Републике Србије.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Предлаже се да се Закон доносе по хитном поступку из разлога што би недоношење Закона по хитном поступку могло да проузрокује штетне последице по рад правосудних органа и остваривање права грађана.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ЗАКОНА О НАСЛЕЂИВАЊУ КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ И ДОПУЊУЈУ

Члан 95.

~~Овлашћена лица за поступање при сачињавању међународног завештања су лица одређена према одредбама чл. 87, 88, 91, 108. и 109. овог закона.~~

ЧЛАН 95.

ОВЛАШЋЕНА ЛИЦА ЗА ПОСТУПАЊЕ ПРИ САЧИЊАВАЊУ МЕЂУНАРОДНОГ ЗАВЕШТАЊА СУ ЛИЦА ОДРЕЂЕНА ПРЕМА ОДРЕДБАМА ЧЛ. 87, 88, 91, 108, 109. И 111А ОВОГ ЗАКОНА.

„3) ЈАВНОБЕЛЕЖНИЧКО ЗАВЕШТАЊЕ

ЧЛАН 111А

ЈАВНОБЕЛЕЖНИЧКО ЗАВЕШТАЊЕ САЧИЊАВА ЈАВНИ БЕЛЕЖНИК У ОБЛИКУ ЈАВНОБЕЛЕЖНИЧКОГ ЗАПИСА.”

Члан 113.

~~Не могу бити завештајни сведоци нити могу сачинити завештање по завештаоачевом казивању у својству судије, односно овлашћеног лица ако се завештање сачињава по правилима судског завештања: потомци завештаоачеви, његови усвојеници и њихови потомци, његови преци и усвојеници, његови средници у побочној линији до четвртог степена сродства закључно, брачни другови свих тих лица и брачни друг завештаоачев.~~

НЕ МОЖЕ БИТИ ЗАВЕШТАЈНИ СВЕДОК ЛИЦЕ КОЈЕ ЈЕ ЗАВЕШТАОЦУ КРВНИ СРОДНИК У ПРАВОЈ ЛИНИЈИ, ПОБОЧНИ СРОДНИК ЗАКЉУЧНО СА ЧЕТВРТИМ СТЕПЕНОМ СРОДСТВА, ТАЗБИНСКИ СРОДНИК ЗАКЉУЧНО С ДРУГИМ СТЕПЕНОМ СРОДСТВА, СРОДНИК ПО УСВОЈЕЊУ, СУПРУЖНИК, БИВШИ СУПРУЖНИК, ВАНБРАЧНИ ПАРТНЕР, БИВШИ ВАНБРАЧНИ ПАРТНЕР, СТАРАЛАЦ, БИВШИ СТАРАЛАЦ, ШТИЋЕНИК ИЛИ БИВШИ ШТИЋЕНИК.

То не важи за усмено завештање.

Члан 160.

~~Ништаве су оне одредбе судског, конзуларног, међународног, бродског и војног завештања којима се нешто оставља судији, односно овлашћеном лицу, као и брачним друговима, прецима, потомцима и браћи и сестрама тих лица.~~

~~Ништаве су оне одредбе писменог завештања пред сведоцима, судског, конзуларног, међународног, бродског и војног завештања којима се нешто оставља завештајним сведоцима, као и брачним друговима, прецима, потомцима и браћи и сестрама сведока.~~

НИШТАВЕ СУ ОНЕ ОДРЕДБЕ СУДСКОГ, КОНЗУЛАРНОГ, МЕЂУНАРОДНОГ, БРОДСКОГ, ВОЈНОГ И ЈАВНОБЕЛЕЖНИЧКОГ ЗАВЕШТАЊА КОЈИМА СЕ НЕШТО ОСТАВЉА СУДИЈИ, ЈАВНОМ БЕЛЕЖНИКУ ОДНОСНО ОВЛАШЋЕНОМ ЛИЦУ, КАО И БРАЧНИМ ДРУГОВИМА, ПРЕЦИМА, ПОТОМЦИМА И БРАЋИ И СЕСТРАМА ТИХ ЛИЦА.

НИШТАВЕ СУ ОНЕ ОДРЕДБЕ ПИСМЕНОГ ЗАВЕШТАЊА ПРЕД СВЕДОЦИМА, СУДСКОГ, КОНЗУЛАРНОГ, МЕЂУНАРОДНОГ, БРОДСКОГ, ВОЈНОГ И ЈАВНОБЕЛЕЖНИЧКОГ ЗАВЕШТАЊА КОЈИМА СЕ НЕШТО ОСТАВЉА ЗАВЕШТАЈНИМ СВЕДОЦИМА, КАО И БРАЧНИМ ДРУГОВИМА, ПРЕЦИМА, ПОТОМЦИМА И БРАЋИ И СЕСТРАМА СВЕДОКА.

Ништаве су оне одредбе усменог завештања којима се нешто оставља завештајним сведоцима, њиховим брачним друговима, прецима, потомцима и сродницима у побочној линији до четвртог степена сродства закључно, као и брачним друговима свих тих лица.

~~Члан 184.~~

~~Уговор мора бити сачињен у писменом облику и оверен од судије који је дужан да пре овере прочита странкама уговор и нарочито их упозори да уступљена имовина не улази у уступиочеву заоставштину и да се њоме не могу намирити нужни наследници.~~

~~У супротном, уговор је ништав.~~

~~Судија на самом уговору потврђује да су те радње учињене.~~

ЧЛАН 184.

УГОВОР МОРА БИТИ ЗАКЉУЧЕН У ОБЛИКУ ЈАВНОБЕЛЕЖНИЧКИ ПОТВРЂЕНЕ (СОЛЕМНИЗОВАНЕ) ИСПРАВЕ.

ПРИЛИКОМ ПОТВРЂИВАЊА (СОЛЕМНИЗАЦИЈЕ) УГОВОРА ЈАВНИ БЕЛЕЖНИК ЈЕ ДУЖАН ДА УГОВОРНИКЕ НАРОЧИТО УПОЗОРИ НА ТО ДА УСТУПЉЕНА ИМОВИНА НЕ УЛАЗИ У УСТУПИОЧЕВУ ЗАОСТАВШТИНУ И ДА СЕ ЊОМЕ НЕ МОГУ НАМИРИТИ ЊЕГОВИ НУЖНИ НАСЛЕДНИЦИ, О ЧЕМУ СТАВЉА НАПОМЕНУ У КЛАУЗУЛИ О ПОТВРЂИВАЊУ.

У СУПРОТНОМ, УГОВОР ЈЕ НИШТАВ.

~~Члан 195.~~

~~Уговор о доживотном издржавању мора бити закључен у писменом облику и оверен од судије који је дужан да пре овере прочита странкама уговор и примаоца издржавања нарочито упозори на то да имовина која је предмет уговора не улази у његову заоставштину и да се њоме не могу намирити нужни наследници.~~

~~У супротном, уговор је ништав.~~

ЧЛАН 195.

УГОВОР О ДОЖИВОТНОМ ИЗДРЖАВАЊУ МОРА БИТИ ЗАКЉУЧЕН У ОБЛИКУ ЈАВНОБЕЛЕЖНИЧКИ ПОТВРЂЕНЕ (СОЛЕМНИЗОВАНЕ) ИСПРАВЕ.

ПРИЛИКОМ ПОТВРЂИВАЊА (СОЛЕМНИЗАЦИЈЕ) УГОВОРА ЈАВНИ БЕЛЕЖНИК ЈЕ ДУЖАН ДА УГОВОРНИКЕ НАРОЧИТО УПОЗОРИ НА ТО ДА ИМОВИНА КОЈА ЈЕ ПРЕДМЕТ УГОВОРА НЕ УЛАЗИ У ЗАОСТАВШТИНУ ПРИМАОЦА ИЗДРЖАВАЊА И ДА СЕ ЊОМЕ НЕ МОГУ НАМИРИТИ ЊЕГОВИ НУЖНИ НАСЛЕДНИЦИ, О ЧЕМУ СТАВЉА НАПОМЕНУ У КЛАУЗУЛИ О ПОТВРЂИВАЊУ.

У СУПРОТНОМ, УГОВОР ЈЕ НИШТАВ.

Члан 231.

Сваки наследник може пре деобе свој наследни део, потпуно или делимично, пренети само на санаследника.

~~Уговор о преносу наследног дела мора оверити судија.~~

УГОВОР О ПРЕНОСУ НАСЛЕДНОГ ДЕЛА МОРА БИТИ ЗАКЉУЧЕН У ОБЛИКУ ЈАВНОБЕЛЕЖНИЧКИ ПОТВРЂЕНЕ (СОЛЕМНИЗОВАНЕ) ИСПРАВЕ.

Уговор наследника о уступању наследног дела са оним ко није наследник само обавезује наследника да, по извршеној деоби, преда свој део сауговорачу, чиме сауговорач до деобе не добија никакво друго право.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Овлашћени предлагач прописа: Влада
Обрађивач: Министарство правде

2. Назив прописа

Предлог закона о изменама и допунама Закона о наслеђивању

Draft Law on Amendments and Additions to the Law on Succession

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно са одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум):

а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну садржину прописа,

Наслов VII. – Правосуђе, слободе и безбедност, у оквиру којег је члан 80 – Јачање институција и владавина права.

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума,

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума,

Наслов VII. – Правосуђе, слободе и безбедност, у оквиру којег је члан 80 – Јачање институција и владавина права.

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума,

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

Предлог закона о изменама и допунама Закона о наслеђивању предвиђен је Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

- /

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

- /

5. Ако не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност треба образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе Директиве).

Не постоје одговарајући прописи Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност Закона о изменама и допунама Закона о наслеђивању, с обзиром да су предметне измене малог обима и да нису релевантне са становишта права Европске уније.

6. Да ли су претходно наведени извори права ЕУ преведени на српски језик?

- /

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик ЕУ?

- Не.

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

У поступку припреме овог закона није остварена сарадња са Европском комисијом с обзиром да за израду предметног акта није било неопходно остварити овај конкретни облик сарадње са наведеном европском институцијом.